NIEUWSBRIEF

Joods Hospice IMMANUEL

Jaargang 15 - nummer 19 - augustus 2022

Vanwege het mooie weer heerlijk buiten in onze tuin lunchen met bewoners, vrijwilligers, verpleegkundigen en een coördinator.

Vanuit het hospice

We gaan richting Rosj HaSjana, een feestdag die een aantal belangrijke Joodse feestdagen inluidt. Deze dagen zijn kenmerkend voor waar onze traditie voor staat: aan de ene kant bezinning, aan de andere kant intense vreugde. In het hospice vieren we alle feestdagen en aan bezinning is ook geen gebrek. Elke bewoner, elk familielid of andere geliefde, maar ook iedereen die hier werkt staat vrijwel dagelijks stil bij de kwetsbaarheid van het leven, dat zoveel dimensies heeft.

Het nieuwe jaar brengt nieuwe kansen voor iedereen, ook voor het hospice! Het afgelopen jaar was vol spannende momenten, mede veroorzaakt door de coronapandemie, waardoor we ons steeds moesten aanpassen. Ziekteverzuim onder vrijwilligers en medewerkers terwijl we door het strenge doch menselijke beleid toch patiënten opnamen, die altijd bezoek konden ontvangen. In de decembermaand werd onze unieke Hebreeuwse Chocoladeletter Chai in diverse smaken succesvol verkocht, en ook de Chaichocolaatjes. Door de goede samenwerking met Vos Kosher Catering is er een schitterende website waar men nu het hele jaar deze letter en chocolaatjes kan bestellen, terwijl een deel van de opbrengst naar ons hospice gaat. De voorzitter van ons bestuur Erik Meijer werd in april geridderd, mede door zijn inzet voor ons huis. Uiteraard hebben we dit samen met hem gevierd!
Op 15 mei vierden we ons 15 jarig bestaan, en dit deden we in het hospice met taart en met een mooie en zinnige theatervoorstelling over hoe je kunt omgaan met dementie, voorafgegaan door een heerlijk buffet dat geheel was bereid door vrijwilligers.

Op 15 mei werd het 15 jarig bestaan van het hospice gevierd met taart, gemaakt door vrijwilligers Lizzy en Tamar.

Dit jaar is er hard gewerkt samen met een architect en andere professionals om te onderzoeken hoe het huidige pand verduurzaamd kan worden en tevens uit te breiden op onze tweede verdieping. Helaas is het niet gelukt om een geschikte locatie te vinden voor de realisatie van een tweede hospice, bedoeld voor terminaal zieke patiënten die ook dementerend zijn. Daarom gaan we dit plan realiseren in het huidige hospice, op de tweede verdieping. De bedoeling is om er 3 bewonerskamers plus een ruime centrale woonkamer te maken. Alles dementievriendelijk. Het is op dit moment

wachten op alle vergunningen, en dan kan er een plan komen zodat de zorg door kan blijven gaan tijdens de verbouwing. Wellicht tijdelijk op een andere locatie. Via Social Media zullen we u op de hoogte houden van de ontwikkelingen.
In deze nieuwsbrief ontroerende gesprekken met een bewoner en een aantal Israëlische vrijwilligers, die met veel inzet en nesjomme bij ons werken.
Wij wensen u allen een goed, zoet en hopelijk gezond joods Nieuwjaar toe!

Sjana Towa Oemetoeka 5783
Sasja Martel, *directeur*

November 2021 vond er een bijzonder gesprek plaats tussen journalist Mariette Reineke en een bewoner van ons hospice. Het werd door heel veel mensen online gelezen. We delen het graag met onze lezers. Helen overleed in januari dit jaar.

In december wordt Helen 59 jaar, maar ze weet niet of ze dat gaat redden. "Ik ga er niet vanuit". Ze woont sinds twee maanden in het Joods Hospice Immanuel in Amsterdam, na een doorverwijzing van haar huisarts. Ze kent Helen al meer dan twintig jaar en weet hoe haar leven is geweest. Ze gunde haar wat rust en verwenning aan het einde van haar leven.

Na een CT-scan begin augustus in het OLVG-ziekenhuis in Amsterdam hoorde Helen dat ze alvleesklierkanker heeft. "De internist trok een somber gezicht. In het rapport van de internist staat dat ik nog 1 tot 3 maanden te leven heb." "Gezien mijn opvattingen over het leven stelde mijn huisarts het Joods Hospice Immanuel voor. Ik wil geen euthanasie, maar een natuurlijke dood sterven."

Het was voor Helen best wel een drempel om naar een hospice te gaan, thuiszorg was geen optie. Ze heeft de laatste tien jaar nogal geïsoleerd geleefd. "Ik heb niet veel mensen toegelaten en had weinig contact met mijn familie. Ik leidde een beetje een teruggetrokken bestaan en zag er tegenop dat ik weer met allerlei mensen contact moest leggen. Vroeger had ik veel contact en was ik altijd bezig met mensen, dat was helemaal weg komen te vallen." De huisarts wist haar te overtuigen en vertelde Helen dat ze in het hospice ook haar eigen leven heeft als bewoonster en dat ze zelf mag beslissen hoe haar dagen eruitzien. "Je moet daar niets en je hoeft niets met de mensen, zo zei ze."
Ze hield nog even de boot af, maar na een valpartij in de supermarkt belde zij de huisarts op. Zij heeft direct Helen aangemeld bij het Joods Hospice Immanuel.

Hoe is het om hier te wonen?
"Ik was al een lange tijd ziek toen ik hier kwam en leefde in een soort shock. Toen ik mijn kamer binnenkwam, was ik totaal verrast. Bij de ingang dacht ik nog: ik kan nog omkeren en weggaan. Maar mijn schoonzus pakte me in mijn kraag en zei: nee, je gaat nu naar binnen." Helen kreeg een grote kamer, waar ze vanuit haar stoel uitzicht heeft op de tuin. "Dat is mijn geluk geweest. Ik ben dol op bloemen en de witte anemonen stonden in bloei, dat zag ik meteen. Ik kom uit de drukke Pijp in Amsterdam en hier overviel me de rust en stilte."
Veel contact met de bewoners heeft Helen niet, omdat iedereen terminaal ziek is en daardoor niet altijd aanspreekbaar is. Het komt voor dat mensen wel met elkaar bevriend raken en op elkaar wachten voor de lunch, aldus Sasja Martel, directeur van het hospice, die bij het interview aanwezig is. Maar over het algemeen is er weinig onderling contact. In het begin was Helen fysiek wat sterker en at ze met alle verpleegkundigen en vrijwilligers mee. "Ik zat ook veel met mijn familie in de tuin, mijn twee broers, mijn schoonzus en hun kinderen."

Deze rubriek heet de laatste levensfase. Tot nu toe heb ik gesproken over deze fase, maar jij zit in deze levensfase. Hoe kijk je hiernaar?
"Ik heb alle tijd gehad om op te ruimen. Als je uit het leven wordt gerukt door bijvoorbeeld een ongeluk, heb je die tijd niet. Op het moment dat ik hoorde dat ik terminaal ziek ben, dacht ik meteen: alles opruimen, alles moet weg." Ze was daar al mee bezig, ook met verbouwen, maar door fysieke ongemakken was dit telkens blijven liggen. "Ik sliep al een tijdje op de bank doordat er een stapel kleding op mijn bed lag. Je kon niet in een rechte lijn door mijn gang lopen. Ik heb de shredder gepakt en al mijn administratie, brieven en vakantiefoto's erdoorheen gehaald. Al mijn kleding en lakens heb ik in zakken gedaan, het verleden weg, opgeruimd. Mijn broers, schoonzus en hun kinderen hebben mij hierbij geholpen. Er staan alleen nog grote meubels in mijn huis."

Helen vertelt dat ze niet alleen heeft opgeruimd in haar huis, maar dat ze ook al veel mentaal heeft opgeruimd. "Ik heb mijn leven de revue laten passeren en heb veel gerelativeerd. Blijf als mens overeind en laat je niet gek maken door de wereld. Mijn moeder en schoonzus zijn in korte tijd na elkaar overleden en dan gebeurt er veel. Daarnaast had ik veel stress door andere zaken, dus toen de deur van mijn huis dicht ging, was dat voor mij definitief. Dat was 3 september een maand na de diagnose alvleesklierkanker. De deur gaat dicht en ik kom hier niet meer terug, zei ik tegen mijn schoonzus. De hospice is nu mijn thuis."

Ben je klaar met het leven?
"Het voelt een beetje als wachten op de dood gezien de diagnose. Ik dacht zelf zo: begin oktober; dan is het gebeurd met me. Zoals de internist keek met een begrafenisgezicht, met het idee 'Je staat al met één been in je graf'. Mijn hart kan het eerder begeven dan dat de tumor zijn werk doet. Ik ben zo mager geworden. Ik moet alleen nog de muziek uit-

zoeken, dat schuif ik voor me uit. Dan is het echt definitief als ik dat op papier zet. Maar het is niet erg, als ik nu doodga. Ik leef in het hier en nu en ik ga zo mijn gangentje. Ik loop naar beneden en rook mijn sigaretje. Ik ben verknocht aan roken, dat is de criminaliteit naar mezelf toe."

Stel, je mag een handleiding over de laatste fase schrijven. Wat wil je de lezer meegeven?
"Ik probeer te leven in het hier en nu." Hoe doe je dat? Daar zijn tal van boeken over geschreven en de meeste mensen vinden dat lastig. "Ik denk dat dit mijn denkbeelden zijn en hoe ik in het leven sta. Het komt ook doordat ik het verleden heb opgeruimd. Soms komen er gebeurtenissen uit het verleden naar boven en dan praat ik erover en dan is het ook weg. Ik ben niet aan het herkauwen of malen. Ik ben daar mentaal al lange tijd mee bezig geweest. Ik hield vroeger altijd veel vast. Veel zaken maakte mij onzeker. Ik wist ook: het leven kan zomaar afgelopen zijn. Dat nuchtere feit, het relativeren van mijn leven, dat helpt. Ik wilde veel, maar het lukte niet. Plotseling ging niks meer in mijn bestaan. Ja, door fysieke klachten en doordat ik veel pech heb gehad. Het één lokt het ander uit."

Zie jij het als pech als er dingen in je leven gebeuren, of dat we hier zijn om te leren?
Pech kan je overkomen maar het leven is er wel om te leren. Dat is het karma gebied. Dan kom je uit bij wat is karma." Zie je de laatste fase als een nieuw begin? "Dan heb je het over de cyclus van de ziel en incarneren. Wat er voor mij hierna komt is het niets, de eenheid, de stilte, de rust. Dat is het niets. Ik ben wel een mens van de dimensies, er is meer dan wat we fysiek zien. Ik ben geen atheïst, laten we het zo stellen. Ik vind mezelf niet binnen de religies passen. Ik val onder wijsbegeerte, de noemer eigen wijsheid. Elk moment is anders, er is altijd beweging, het is nooit hetzelfde. Alles is continu in beweging."

Had je nog veel plannen of een plaatje dat je negentig jaar oud zou worden?
"Je gaat dood als het je tijd is. Alvleesklierkanker komt niet alleen door het roken, maar heeft ook met eten te maken. En hoe! Vaak at ik maar één maaltijd per dag, ik dronk koffie en rookte veel. Het is niet zo goed om te roken op een nuchtere maag. Ik heb ook wel waarschuwingen gehad van mijn lichaam, maar door stress en laksheid heb ik daar niet naar geluisterd. Ik heb mezelf altijd wel netjes gehouden, behalve mijn gerook dan. Ik drink al jaren geen alcohol."
"Goed voor jezelf zorgen, dat heb ik losgelaten na de dood van mijn moeder. In de hospice word ik goed verzorgd. Al die lieve mensen die het oprecht menen, ik werd er verlegen van. Dat was heel ontwapenend, heel erg fijn."

Wat waardeer je aan jezelf, terugkijkend op je leven?
"Dat ik ooit de moed heb gehad om anderhalf jaar door Azië te reizen. Dat was in 1992 en 1993."

En wat waardeer aan jezelf als mens?
"Dat is een moeilijke vraag. Ik heb daar geen antwoord op. Het eerste dat ik bedenk: nu wil ik wel een sigaretje erbij om even na te denken, dan heb ik wel een antwoord. Kunnen we niet even pauze houden?"
"Ik accepteer mijn lot, dat waardeer ik."

En je eerlijkheid?
"Ja, dat is een goeie. Zeker nu. Ik heb mijn hele leven op mijn tong gebeten. Ik heb me echt heel lang ingehouden, jarenlang." Vooral na de introductie van het allochtonenbeleid.

Je hebt je expressie ingehouden?
"Ja, gewoon uiten wat ik denk en voel, bang om mensen te verliezen. Uiteindelijk ben ik hen toch wel kwijtgeraakt. Nu weiger ik dat te doen. Ik zeg gewoon wat ik wil en ik vraag wat ik wil."
"Het hospice is het allerbeste wat mij is overkomen na lange tijd. Het is een enorme bevrijding voor mij. Dit is mijn aanleunwoning, zoals ik die in gedachte had, de rust en dicht bij het groen. Ik heb al die tijd geen koffie meer gedronken, dat verdraagt mijn maag niet meer. Maar ik heb gisterochtend vroeg wel een lekker ijsje gemaakt! Ik ben niet bezig met dat het wonen hier maar voor even is. Je leeft zolang je leeft! Ik probeer zoveel mogelijk zelf te doen, zoals mijn bloemetjes verzorgen en mijn gordijnen netjes hangen."

Dat is ook iets om te waarderen, je oog voor detail.
"Zeker, dat is ook iets om aan mezelf te waarderen." •

Het Dutchtown Israeli Magazine van juni 2022 publiceerde een ontroerend artikel over ons hospice in zowel het Hebreeuws als het Nederlands. De Israëlische vrijwilligers die bij ons werken werden daarom geinterviewd. Hieronder een deel van het artikel.
Het geheel is binnenkort te lezen op www.dutchtown.nl.
Onze Israëelische vrijwilligster Michal Doron schreef het artikel samen met Michal Porat.

Even belangrijk als levens redden

GAL SELA, 25 jaar, is een Israëlische geneeskundestudent aan de Universiteit van Amsterdam. Al ruim een jaar werkt zij als vrijwilliger in het hospice. Als ik haar spreek, kan ik haar glimlach door de telefoon horen. Ze klinkt jong en hartelijk. "Hoe komt het dat je vrijwilligerswerk in een hospice bent gaan doen?" vraag ik. "In Israël was ik vanaf mijn 15e vrijwilliger bij Magen David Adom (MDA) en het voelde heel natuurlijk voor mij om ook in Nederland vrijwilligerswerk te doen. Vrijwilligerswerk is altijd een zeer belangrijk deel van mijn leven geweest, vooral op het gebied van zorg. Ik herinner me dat ik haast niet kon wachten tot het moment dat mijn Nederlands goed genoeg zou zijn om in het hospice aan de slag te kunnen gaan."

"Een vriendin stelde me voor aan haar vriendin die vrijwilligster was in een hospice. Zo hoorde ik over Hospice Immanuel. Ik herinner me nog goed mijn eerste indruk, toen ik voor het eerst op gesprek kwam. Ik was totaal verrast door de aangename sfeer, de persoonlijke aandacht en hoe netjes en goed georganiseerd het hier was. Ik voelde dat op deze plek het leven centraal staat. Naast alle complexiteit is er ook levensvreugde die zeer voelbaar is."

Van links naar rechts: Rafael Saidoff, Gal Sela, Michal Doron en Esther Zafrani.

"Bij MDA gaat het om levens redden, terwijl het hier in het hospice gaat om het leven los te laten. Er wordt hier regelmatig over gesproken en ook de bewoners groeien naar dat moment toe. Dit vergt veel inspanning van zowel de bewoners als iedereen die hier werkt. Aan het begin is dat best een hele uitdaging. We zijn gewend om na te denken over hoe we levens kunnen redden, maar hier is het belangrijk te weten hoe je iemand kunt helpen los te laten. Het doel is de bewoners te helpen hun laatste levensfase op een aangename manier af te sluiten. Om ze te helpen alle angsten en zorgen te laten varen. Dat is niet minder betekenisvol dan levens redden."

"Dus laten we het leven goed leven, in die zin dat we dingen in proportie blijven zien. Na elke dienst kom ik thuis met het gevoel dat ik overal tijd voor heb. Ik leg de kleine dingen die me dwars zitten naast me neer en besef dat ze niet echt belangrijk zijn. Het geeft me een duidelijker beeld van wat ik wil in mijn leven, wat belangrijk voor me is en waar ik het juist minder serieus wil nemen of los wil laten." "Door mijn werk bij MDA heb ik geleerd afscheid te nemen en een zekere mate van emotionele afstand te bewaren. Dat is belangrijk. Hulp en steun bieden is mijn taak."

Gal beschrijft momenten op haar werk die voor ons misschien eenvoudig lijken, maar van grote betekenis zijn. "Een bewoonster wilde heel graag dat we op vrijdagavond de kidoesj op haar kamer gingen maken. Vaak maak ik de kidoesj met de bewoners in de huiskamer, maar zij vroeg of het op haar kamer kon. Dat deed ik, en op dat moment barstte zij in tranen uit, zó raakte het haar. Ik voelde een grote behoefte om samen met haar te huilen. Het was zo emotioneel en krachtig, wij samen in die kamer. Een hoop dingen vielen op dat moment op zijn plaats, tijdens deze kidoesj.

Als ik klaar ben met mijn dienst en terug naar huis ga, besef ik geregeld hoe bevoorrecht ik ben om dit soort dingen mee te mogen maken. Om aanwezig te zijn op deze bijzondere momenten van menselijk contact. Twee mensen die elkaar zonder maskers op ontmoeten, is een ontmoeting in zijn puurste vorm."

"Sinds ik hier vrijwilligerswerk doe, is mijn visie op leven en dood compleet veranderd. Ik accepteer de dood als onderdeel van het leven, omdat leven en dood bij elkaar horen. Zodra je dit accepteert, ga je het leven meer waarderen. Het besef dat ons leven tijdelijk is, leeft heel sterk bij mij en beïnvloedt mijn gedrag."

"In het team kan ik openlijk praten over al deze gevoelens, iedereen is echt geweldig. Er is wederzijdse steun, begeleiding en openheid."

Een uitdaging die je ziel vervult

RAFAEL SAIDOFF (61) uit Amstelveen is een Israëliër die al 23 jaar in Nederland woont. Hij werkt fulltime als onderzoeks- en statistiekconsulent bij KLM. Sinds twee jaar werkt hij ook als vrijwilliger in het hospice. Hij kwam voor het eerst in contact met het hospice toen een familielid ziek werd en daar verbleef. Rafael bezocht haar en hielp haar familie. Zo leerde hij het hospice kennen. "Ik ging naar huis en vertelde mijn vrouw: 'ik heb een plek gevonden waar ik graag vrijwilligerswerk wil doen.' Ik zag het team, alle vrijwilligers, de sfeer en de persoonlijke aandacht en het voelde bijna heilig. Hoe langer ik hier werk, hoe meer ik me realiseer dat deze plek zelfs nóg specialer is dan ik eerst had gedacht.

Het geeft invulling aan mijn leven en verscherpt mijn beeld over de zin van het leven. Het beïnvloedt mijn gedachten en verandert hoe ik naar het leven kijk. Ik merk dat het geven aan een ander een heel positieve invloed op mij heeft.

De mensen die hier verblijven, bevinden zich in hun laatste levensfase en dit geeft mij een ander perspectief op het leven. Zo ben ik veel meer gaan houden van mijn eigen leven en van de levens van de bewoners, elke minuut dat zij leven. Als een bewoner bijvoorbeeld vraagt om een film te mogen kijken, of vraagt of ik een stuk fruit voor haar wil snijden. Dan denk ik: misschien is dit wel de laatste film die ze ooit in haar leven zal zien of het laatste stukje fruit dat ze zal eten. Alles krijgt een diepere betekenis en een grotere intentie." "Er zijn ook moeilijke momenten. Elke keer als ik een bewoner ontmoet die jonger is dan ik, heb ik het er erg moeilijk mee. Dat heb ik ook bij bewoners die hier al langer verblijven. Je hecht je aan hen op een bepaalde manier en soms voelt het alsof je een vriend verliest. Maar tegelijkertijd ontwikkel je ook het vermogen om emotioneel afstand te nemen." "Ik kan eerlijk zeggen dat een deel van mij verslaafd is geraakt aan dit vrijwilligerswerk. Ik zie niet hoe ik er ooit mee zou kunnen stoppen of hier weg zou kunnen gaan. Ik ben dat ook helemaal niet van plan. Toegegeven, aan de ene kant voel ik me belast, aan de andere kant geeft het mijn leven inhoud. Het is alsof je een sport beoefent die moeilijk en uitdagend is, maar die je tegelijkertijd heel veel voldoening geeft."

"Het werk is een emotionele uitdaging die je ziel vervult. Ik herinner me een geval van een bewoonster met een complex en moeilijk levensverhaal. Tijdens haar verblijf in het hospice voelde zij veel woede naar iedereen. Ik was in staat dit liefdevol te ontvangen en dat voelde zij. We raakten echt bevriend. In de laatste uren van haar leven wist ze dat ik afscheid van haar kwam nemen."

Onvoorwaardelijk geven

De Israëlische **ESTHER ZAFRANI** reisde in 1983 haar geliefde achterna naar Nederland. Al vele jaren doet ze vrijwilligerswerk in verschillende zorginstellingen, waaronder de afgelopen zes jaar in het hospice.

vervolg op pagina 5

vervolg van pagina 4.

"Het komt van binnen uit," zegt ze, "met idee dat ik graag op een plek ben waar men geeft. Onvoorwaardelijk geven is mijn drijfveer. De bewoners en hun familieleden bedanken mij altijd voor wat ik doe en we werken hier als een team samen. Die dankbaarheid is fijn maar wat mij het meest motiveert en een goed gevoel geeft, is het geven an sich."
"Ik vind het fijn om hier te werken omdat het als thuis voelt, ook omdat ik Joods ben. Toen ik voor het eerst in het hospice kwam, had ik het gevoel dat ik deze plek al járen kende. Het voelde vertrouwd, de sfeer, de mensen, de acceptatie van alle religies, de persoonlijke steun, de contacten en de energie. Het voelt hier als een familie."
"Ik ga een relatie aan met de mensen, ook al weet ik dat ze terminaal ziek zijn, in de laatste fase van hun leven. Als ik klaar ben met mijn werk en naar huis ga, weet ik dat in mijn volgende dienst een bewoner er misschien niet meer zal zijn. Deze gedachten zijn altijd aanwezig. Maar wat mij helpt, is de wetenschap en het besef dat ik in het hier en nu leef. Ik neem niets mee naar huis. Het blijft allemaal in het hospice."

"Ik heb de bewoners en hun families leren waarderen. Het besef dat het leven kwetsbaar is, versterkt het gevoel dat het belangrijk is om elke dag in het hier en nu te leven. Die twee zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden."
"Als vrienden mij vragen hoe ik dit werk kan doen, antwoord ik dat het niet moeilijk is, omdat het uit mijn hart komt. Ik wíl dit werk doen."

De zegenbeden uitspreken blijft een bijzondere ervaring. Er zijn altijd mensen die mee willen doen de zegenbeden uitspreken, of ze nu Joods zijn of niet. Het samen doen en de kaarsen aansteken, verbindt en geeft betekenis.

"Iedereen is erg behulpzaam en we werken samen als één team. Het fijne gevoel en het teamwork zorgen voor een prettige sfeer en een gevoel van saamhorigheid. Je kunt altijd dingen delen, praten over wat je meemaakt. Alles lijkt vanzelf te gaan, je hoeft je niet echt in te spannen. Als ik binnenkom, begin ik direct met werken en alles gaat vanzelf. Er heerst een goede energie, een warm welkom voor iedereen. Als ik aan het einde van de dienst weer vertrek, voel ik me goed en kan ik weer verder. Ik weet dat wat ik die dag gegeven heb, nergens van afhankelijk is." •

Het team hospiceartsen: v.l.n.r.: Elsbeth de Vries, Dana Terzic, Ruben van Coevorden, Brechtje Lemaire en Cylla Friedberg.

Ook in het hospice werd stil gestaan bij het feestelijke feit dat onze voorzitter **Erik Meijer** werd geridderd. Deze onderscheiding wordt verleend aan iemand die zich lange tijd persoonlijk verdienstelijk heeft gemaakt voor de maatschappij. Erik zet zich o.a. met hart en ziel in voor het hospice en nam onlangs ook letterlijk een kijkje in de keuken van het hospice door de vrijwilliger kok **Henk den Breejen** een ochtend te helpen.

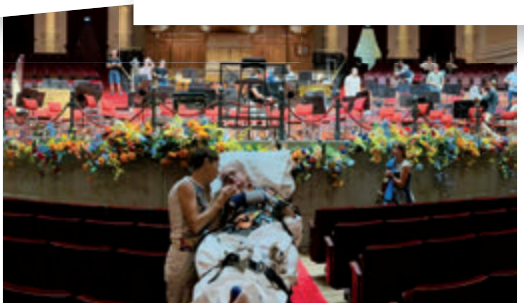

Een van onze bewoners ging met de Wensenambulance Amsterdam naar het Concertgebouw toe, samen met zijn vrouw. Omdat hij zelf diverse muziekinstrumenten bespeelt was het heel bijzonder om aanwezig te zijn bij een repetitie van het Jeugdorkest Nederland. Het echtpaar werd verwelkomd door de dirigent. Dank aan iedereen die deze ontroerende en onvergetelijke middag mogelijk hebben gemaakt!

De initiator van het Nationaal Holocaust Namenmonument **Jacques Grishaver** ontving bij het monument een Hebreeuwse Chocoladeletter Chai uit handen van directeur Sasja Martel. We wilden hem hiermee bedanken voor dit belangrijke monument dat de onuitwisbare pijn voelbaar maakt. Als Joods hospice hebben we vaak bewoners die als overleveraars zonder of met weinig familie te kampen hebben met dit enorme verdriet. Een van hen ging zelfs met een taxi naar het monument heen om de namen van zijn vermoorde familieleden te zien en de stenen aan te raken.

Bevrijdingsdag en de Onafhankelijkheidsdag van Israël vielen beiden dit jaar op 5 mei.

Deze prachtige antieke menora hebben we gekregen van een familie als dank voor de goede zorgen voor hun broer.

Hoe kunt u aan het Joods Hospice Immanuel schenken?

Een gift zelf overmaken
U kunt zelf een gift overmaken aan het hospice.

Gift via een automatische incasso
Door het hospice te machtigen voor uw gift ondersteunt u structureel ons werk. U kunt kiezen voor een eenmalige gift, een machtiging per maand, kwartaal of jaar. Wij sturen u graag een machtiging toe. Uiteraard kunt u de machtiging op elk moment stopzetten.

Via uw testament
U kunt geld nalaten aan het Joods Hospice via uw testament. Uw nalatenschap komt geheel ten goede aan het hospice, omdat wij als goed doel (ANBI) geen erfbelasting (voorheen successierechten) hoeven te betalen.

Schenken met optimaal belastingvoordeel – overeenkomst periodieke gift.
Vanaf 1 januari 2014 is het niet meer nodig een notaris in te schakelen om een periodieke gift vast te leggen.

Met een periodieke schenking verplicht u zich om minstens vijf jaar achter elkaar een vast bedrag (de hoogte maakt niet uit) te schenken. De verplichting stopt als u als schenker tijdens deze periode zou komen te overlijden. De schenking is volledig aftrekbaar!

Voortaan kunt u zelf een *overeenkomst periodieke gift* downloaden van de site van de belastingdienst. U vult de overeenkomst in, stuurt het ons op en wij vullen de ontbrekende gegevens op het formulier aan en sturen het u terug.
Zowel u als wij horen een kopie van de overeenkomst te bewaren voor het geval de Belastingdienst hierom vraagt. Om de gift aftrekbaar te laten zijn, moet u de periodieke gift jaarlijks verantwoorden in uw aangifte inkomstenbelasting. Uiteraard helpen wij u graag! Wij kunnen het formulier toesturen en ondersteunen met het invullen. Afhankelijk van uw inkomen kunt u tot maximaal 52% van uw gift terug krijgen.

Heeft u iets te vieren en weet u geen cadeau omdat u alles al heeft?
Geef het hospice uw cadeau! Organiseert u binnenkort een feest zoals een jubileum, verjaardag of bruiloft en draagt u het Joods Hospice een warm hart toe? U kunt een bijdrage vragen voor het hospice. Wij hebben een mooi certificaat dat wij u kunnen sturen. Een origineel manier van uw verjaardag vieren: bridgen voor het hospice.

Wilt u iets concreets schenken?
Het hospice is deels afhankelijk van donaties, maar er zijn ook bedrijven of particulieren die ons steunen middels het leveren van bloemen of levensmiddelen. In overleg met ons hoort u over alle mogelijkheden.

Meer informatie over schenken aan het hospice kunt u krijgen bij Sasja Martel. Tel. 020-4420676 of vrienden@joodshospiceimmanuel.nl

Colofon

Stichting Joods Hospice Immanuel
Amstelveenseweg 665
1081 JD Amsterdam
T (020) 4420676
E info@joodshospiceimmanuel.nl
www.joodshospiceimmanuel.nl

Stichting Vrienden Joods Hospice Immanuel
Amstelveenseweg 665
1081 JD Amsterdam
Info: 020-4420676
Donaties: NL59ABNA0455444277
Als u een gift overmaakt dan svp bij de omschrijving uw postcode en huisnummer vermelden. De bank vermeldt uw adres niet meer.

Bestuur Joods Hospice Immanuel
Erik Meijer *(voorzitter)*
Anneroos Goudsmit *(penningmeester)*
Carolette Salomon *(lid)*
Maurits Jan Vink *(lid)*

Bestuur Vrienden Joods Hospice Immanuel
Erik Meijer *(voorzitter)*
Bram Haas *(penningmeester)*
Anneroos Goudsmit *(lid)*
Carolette Salomon *(lid)*
Maurits Jan Vink *(lid)*

Directie en staf
Sasja Martel *(directeur)*
Ruben van Coevorden *(hospicearts/medisch adviseur)*
Cylla Friedberg *(hospicearts)*
Dana Terzic *(hospicearts)*
Elsbeth de Vries *(hospicearts)*
Brechtje Lemaire *(hospicearts)*
Debora Walg *(coördinator)*
Irit Suissa *(coördinator)*
Malka Soesman *(coördinator)*

Redactie
Irit Suissa en Sasja Martel

Fotografie
Irit Suissa, Sasja Martel en Michael Greven

Grafische vormgeving
Luna 3, Utrecht

Druk
Grafische Industrie de Marne

Deze Nieuwsbrief werd gesponsord. Wilt u ook een Nieuwsbrief sponsoren? Neem dan contact met ons op.